

Cambridgeská (Anglická) škola

Možno ji nazvat školou Alfreda Marshalla. Výrazná a vlivná osobnost ostatní ekonomové jeho myšlení vědomě nebo nevědomě převzali. Lze ke škole přiřadit i Keynesa a Joan Robinsonovou. V třicátých letech se jejich orientace přesunula na makroekonomickou analýzu. Přesto lze v jejich dílech sledovat vliv Marshalla. Lze ji nazvat „anglickou školou“, ze známých anglických ekonomů pouze Hicks neinklinoval k cambridgeské škole. Typické je snaha uchovat tradici anglických klasiků – Adama Smitha, Davida Ricarda. Jejich druh analýzy (dílní analýza) byla s oblibou používána v nižších univerzitních kurzech ekonomie. Umožnila snazší orientaci a pochopení tržních vztahů.

Alfred Marshall (1842-1924)

- matematiku na Cambridge, kvůli sňatku zrušeno univerzitní členství (od běžných učitelů se vyžadoval celibát)
 - učí na Oxfordu
 - Cambridge mu nabídla opět místo profesora politické ekonomie
 - 1890 publikuje Zásady ekonomie.
- Zásady komplexně pokrývají celou ekonomickou problematiku.

■ **metoda dílní rovnováhy**

Ceteris paribus. Uvědomoval si vedlejší efekty, aby je bylo možno zanedbat, podle jeho předpokladů, trh musel být malý a zkoumaný statek musel představovat jen malou položku ve spotřebitelově koši.

■ **užitečnost a poptávka**

Jeho teorie je **kardinalistická**. Ale na rozdíl od Williama Jevonse, Carla Mengera a Leona Walrase podal vysvětlení, že člověk dokáže měřit mezní užitečnost nepřímo pomocí peněz. Cena, kterou je ochoten maximálně zaplatit měří jeho mezní užitečnost. Marshall zavedl pro takovou cenu pojem cena poptávky (demand price). **Ztotožnil funkci poptávky s funkcí mezního užítku.**

■ **elasticita poptávky**

Do teorie užitečnosti a poptávky zavedl cenovou elasticitu.

Jeho pojetí bylo bodová elasticita. Používal tento ukazatel jen pro velmi malé změny ceny.

■ **spotřebitelský přebytek**

Povšiml si, že spotřebitel kupuje všechny jednotky statku (kromě té poslední) za nižší cenu, než za jakou by byl ochoten zaplatit.

■ **firma v krátkém období**

Alfred Marshall znovuobjevil Cournotova **pravidla maximalizace zisku**.

Zabýval se **průběhem MC**. Analyzoval dvě tržní struktury: **dokonalou konkurenci a monopol**. **Intramarginální** mají v krátkém období efektivnější výrobní faktory než **marginální firmy**, například pozemky, nižší přepravní náklady. Kvazirenty se v dlouhém období rozplynou, vyprší nájemné smlouvy etc. V krátkém období firma může mít **abnormální zisk**, v dlouhém období pouze **normální**.

■ tržní nabídka

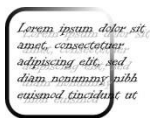
Je součtem nabídek jednotlivých firem. V krátkém období je vždy rostoucí.

V dlouhém období může být rostoucí, konstantní i klesající (LIS). Příčinou je vstup další firem, které mnoho na trh v dlouhém období vstupovat.

■ rovnováha trhu a rovnovážná cena

Nahradil klasický pojem hodnota (přirozená cena) pojmem rovnovážná cena.

Odstranil klasické rozlišování hodnoty a tržní ceny. Nahradil je pojmem rovnovážné a nerovnovážné ceny. Sjednotil do té doby nepřátelské hodnotové teorie. Spor mezi klasiky a marginalisty o tom, zda je cena určena náklady nebo užitečností. Vyřešil tím, že mezní náklady ztělesnil s nabídkou a mezní užitek s poptávkou – **subjektivně-nákladové pojetí ceny.**

TEXT

„Nabídku a poptávku přirovnává ke dvěma ostrím nůžek. Nemá smysl se ptát, zda je cena určena nabídkou nebo poptávkou, právě tak, jako nemá smysl se ptát, které z obou ostrí nůžek stříhá. Vždy stříhají obě najednou.“

Marshallovým přínosem bylo, že odlišil různě dlouhá období. Poptávka byla významná při určení rovnovážné ceny v krátkém období. Nejméně významná v dlouhém období.

Arthur Cecil Pigou (1877-1955) navázal a rozvíjel teorii Marshalla.

■ výrobce a spotřebitelský přebytek (teorii blahobytu)

Použil Marshallův pojem spotřebitelský přebytek. Spolu s výrobcovým přebytkem mu tyto pojmy pomohly hledat odpověď, zda trhy alokují efektivně zdroje. Dospěl k závěru, že monopol snižuje ekonomický blahobyť proti dokonalé konkurenci.

■ externalita (teorie blahobytu, efektivní alokace zdrojů)

Zavedl pojmy soukromé náklady a společenské náklady. Odlišení soukromého užitku a společenského užitku.

Příklad lokomotivy (negativní externalita) a řešení daně.

Příklad lesa (pozitivní externalita) a řešení subvence.

Optimistická důvěra v efektivnost trhu dostala povážlivou trhlinu. Řešení, které Pigou navrhl, byla intervence (subvence a daně) státu do tržního procesu.

Joan Robinsonová (1903-1983)

v 30. letech se stala Keynesovkou.

Ekonomové si uvědomovali, že trhy jsou nedokonalé. Ale domnívali se, že skutečně popsat nedokonalé trhy je složité a že na to nástroje ekonomické analýzy nestačí. Robinsonová vymezila podmínky dokonalé konkurenčního trhu. Nestačil jen velký počet

firem na trhu. V důsledku toho není poptávka po produkci firmy horizontální ale klesající.

Robinsonová použila místo Cournotových prvních derivací celkových nákladů a příjmů **pojmy mezní náklady a mezní příjmy**.

Podmínku rovnováhy firmy byla rovnost průměrných nákladů a průměrných příjmů, protože firma dosahuje normálního zisku.